

Zasadenie armády

2. SLEDU FRONTU

do zrazenia

Úlohy a spôsoby zasadenia armády druhého sledu do zrazenia

Úlohou vševojskovej armády druhého sledu frontu je energické rozvíjanie útoku na hlavnom smere a splnenie cieľa operácie v súčinnosti s ostatnými zväzmi frontu, zvlášť v súčinnosti s tankovou armádou a operačnými a strategickými výsadbami. To znamená, že armáda druhého sledu frontu sa bude využívať pre splnenie operačných úloh, ktoré budú spojené s rozdrvením veľkých uskupení nepriateľa, s násilným prechodom vodných tokov a s prenášaním úsilia z jedného smeru na druhý, pričom splnenie týchto úloh bude mať rozhodujúci význam pre rozvíjanie ťažkoj operácie frontu vcelku.

Hlavnou úlohou armády druhého sledu pri jej zasadení teda môže byť rozvíjanie útočnej činnosti so súčasným zničením záloh a protiúderných uskupení nepriateľa, ktoré sa budú prisunovať z hĺbky.

Takúto úlohu môže armáda plniť pri dokončovaní bližšej úlohy frontu, alebo, keď armády prvého sledu frontu pri plnení ďalšej úlohy budú mať už sťažené možnosti a nepriateľ bude sústreďovať v hĺbke veľké zálohy. Zasadenie armády druhého sledu bude v týchto podmienkach na danom smere vyvolané nedostatkom síl a prostriedkov prvosledových armád pre rozbitie prichádzajúcich záloh nepriateľa, pričom tieto zálohy by mohli sťažiť, alebo zastaviť operáciu frontu.

Rozhodujúcou podmienkou pre úspešné splnenie úlohy armádou druhého sledu bude jej zasadenie tesne po hromadnom jadrovom údere na nepriateľa, uskutocneného silami frontu a armády.

Okrem uvedenej úlohy môže mať zasadenie armády druhého sledu frontu tiež za cieľ rozvíjať útočnú operáciu frontu pri zničení obranného uskupenia

nepriateľa. Takáto situácia môže vzniknúť vtedy, keď nepriateľ bude viesť boj na zdržanie a zálohami z hĺbky zaujme pripravenú medzilahľú, alebo inú obrannú čiaru, ktorú by armády prvého sledu frontu už nemohli vlastnými silami zdolať.

Úlohu rozbiť obranné uskupenie nepriateľa môže armáda druhého sledu frontu dostať i v takom prípade, keď nepriateľ jadrovými údermi natoľko zoslabil sily prvosledových armád, že ich pokusy z chodu prelomiť jeho obranu sa nepodarili. V súvislosti s tým úlohou armády druhého sledu frontu môže byť útočnou činnosťou rozbiť nepriateľa, ktorý bráni veľkú vodnú prekážku.

Násilný prechod vodného toku armádou druhého sledu sa môže uskutočňovať v situácii, keď vojská prvého sledu frontu budú mať veľké straty už pred príchodom k vodnej prekážke, alebo keď sa nepriateľovi podarí odraziť pokusy armád prvého sledu o násilný prechod vodného toku.

Môže však vzniknúť i taká situácia, že armádam prvého sledu na jednotlivých smeroch sa podarí vodnú prekážku prekonať, ale nebudú mať dostatok síl na rozvíjanie úspechu a teda nebudú môcť už hlavnými silami vodnú prekážku prekonať. V takom prípade zasadenie armády druhého sledu frontu môže situáciu podstatne ovplyvniť v prospech frontu a umožniť energické rozvíjanie útočnej operácie.

Jednou z úloh armády druhého sledu môže byť rozvíjanie útočnej operácie na novom, neplánovanom smere. Taká úloha môže vzniknúť vtedy, keď na jednom zo smerov sa ukáže väčší úspech než na hlavnom. Preto na základe rozhodnutia veliteľa frontu armáda druhého sledu sa môže zasadiť na tomto novom smere, kam sa prenesie i hlavné úsilie frontu.

Prenesenie hlavného úsilia frontu môže byť vyvolané i tým, že v dôsledku hromadných jadrových úderov nepriateľa vzniknú hlboké rádioaktívne pásma a narušené terénne celky, ktorých prekonávanie by vyžadovalo veľa práce a času. Aby sa útočná operácia nespomalila, v takej situácii môže byť armáda druhého sledu zasadená na inom, neplánovanom smere.

Zasadenie armády druhého sledu frontu sa môže uskutočniť tiež s cieľom nahradiť armádu prvého sledu, ktorá v dôsledku jadrových úderov nepriateľa stratila svoju boj schopnosť.

To, čo som povedal, nevyčerpáva všetky úlohy, ktoré môžu stáť pred armádou druhého sledu frontu pri jej zasadení. Cez to však i uvedené hlavné úlohy sú dostatočným dôvodom k tomu, aby sme si uvedomili, že súčasný charakter súdobej operácie s použitím jadrových zbraní a vysoká motorizácia vojsk neznižili, ale naopak zvýšili význam armády druhého sledu v útočnej operácii frontu.

Zložitý charakter súdobej operácie, mnohostrannosť podmienok a situácií, ktoré môžu vzniknúť v dôsledku masového použitia zbraní hromadného ničenia bojujúcimi stranami vyžadujú, aby sme tvorčím spôsobom pristupovali k nachádzaniu najlepších foriem a metód pri zasadení druhých sledov, a aby sme tvorčím spôsobom pristupovali k riešeniu otázok súvisiacich so zabezpečením ich zasadenia i vedenia boja.

Spôsoby zasadenia armády druhého sledu frontu závisia od úlohy, ktorú armáda má splniť a od podmienok a situácií, v ktorých bude úloha plnená.

Spôsob zasadenia armády druhého sledu frontu do zrazenia vyjadruje voľbu a postupnosť prísunu i prechodu armády druhého sledu do útočnej činnosti na zvolenom smere, hneď po jadrových úderoch. Armáda druhého sledu frontu sa môže zasadiť do zrazenia hlavnými silami naraz, alebo postupne. Zasadenie

hlavných síl naraz má tu výhodu, že front môže na zvolenom smere dosiahnuť združujúcu prevahu síl a prostriedkov nad nepriateľom a tým zabezpečiť energické rozvíjanie útočnej operácie.

Pri zasadení sa pritom môžu armáde druhého sledu podriadiť niektoré divízie zo zostavy armád prvého sledu, ktoré pôsobia v jej pásme. Podriadenie divízií zo zostavy armád prvého sledu nesmie znížiť údernú silu zasadzovanej armády odobraním jej stejného počtu čerstvých divízií, ale naopak. Takýto spôsob zasadenia armády druhého sledu nevyžaduje zložitú preskupenie síl a umožňuje zasadiť čerstvé divízie v širšom pásme. Tým sa súčasne vyhneme prehusteniu bojových zostáv.

V súčasných podmienkach je treba počítať i s tým, že armáda druhého sledu frontu sa bude zasadzovať postupne, jedna divízia za druhou. Tento spôsob sa použije vtedy, keď armáda dostane úlohu rozdrviť nepriateľa, ktorému sa po darilo vklíniť sa do bojových zostáv armád prvého sledu a tým na danom smere získať iniciatívu. V takom prípade bude musieť armáda druhého sledu zasadzovať svoje divízie postupne podľa toho, ako budú z hĺbky prichádzať, a v súčinnosti s armádou prvého sledu bude ničiť sily nepriateľa. Tento spôsob sa môže uplatniť aj vtedy, keď sa operácie bude rozvíjať vcelku úspešne a nebude treba vytvárať veľké uskupenie pre mohutný úder nepriateľa.

Pri takomto spôsobe sa vo veľkej miere uľahčí zabezpečenie zasadenia. Postupné zasadenie armády môže trvať jeden až dva dni. Slabá stránka tohto spôsobu zasadenia spočíva v tom, že armáda zasadzuje svoje sily po častiach, v dôsledku čoho sa vytvárajú podmienky, aby nepriateľ manévrom mohol sústrediť silnejšie uskupenie na smere jej zasadenia. V takom prípade front môže stratiť prevahu na hlavnom smere a zasadenie armády druhého sledu nepriinesie očakávaný výsledok.

Postupné zasadenie síl armády druhého sledu frontu môže byť vyvolané i nedostatkom komunikácií na danom smere, alebo inými ťažkodostupnými terénnymi celkami, v dôsledku čoho bojová činnosť bude musieť byť vedená na jednotlivých smeroch.

Organizácia zasadenia armády druhého sledu frontu do zrazenia

Zasadenie armády druhého sledu sa organizuje na základe rozhodnutia veliteľa frontu pre útočnú operáciu, v ktorom sa určuje cieľ zasadenia armády a jej úlohy, priestor jej rozmiesťovania do zahájenia operácie, osy alebo pásma presunu, spôsob presunu v priebehu operácie, hlavné a iné možné smery jej zasadenia, priestor a orientačne i doba zasadenia na každom z predvídaných smerov, opatrenia pre súčinnosť, zabezpečenie a velenie vojskám.

V priebehu operácie v závislosti od situácie toto rozhodnutie sa bude upresňovať. V určitých nutných prípadoch môže veliteľ frontu prijať i úplne nové rozhodnutie. Včasné upresnenie úlohy dovoľuje veliteľovi armády ešte pred príchodom do priestoru posledného odpočinku presunúť armádu v takej zostave, v akej sa bude zasadzovať.

Pred zasadením armády musí veliteľ frontu upresniť úlohy armády, priestor a dobu jej zasadenia, útočné pásmo, východiskový priestor (keď sa určuje) a osy presunu, operačnú zostavu, čas a objekty, ktoré bude ničiť jadrovými údermi front, množstvo pridelených jadrovej munície, jej hodnotu a dobu prísunu, posilové prostriedky, kde a kým sa armáde pridružujú. Okrem toho veliteľ frontu stanovuje spôsob leteckej podpory a hodnotu pridelenú pre armádu

v dobe jej zasadenia, divízie, ktoré sa armáde podriaďujú pri jej zasadení z prvosledových armád, spôsob ochrany armády proti vzdušnému nepriateľovi, opatrenia pre súčinnosť, velenie a ostatné zabezpečenie.

Počet jadrovej munície, ktorý sa priradí armáde druhého sledu pre zasadenie, bude závisieť od uskupenia, ktoré je treba zničiť pri zasadení a v priebehu operácie, od množstva jadrovej munície, ktorá je u frontu k dispozícii a tiež od doby, kedy sa armáda zasadzuje. Skúsenosti z vojenských cvičení ukazujú, že armáde druhého sledu frontu sa pre operáciu po zasadení priradí 30—35 kusov jadrovej munície a do 40 kusov špeciálnych rakiet. Takýto počet munície dovoľuje spôsobiť straty štyrom až piatim divíziám nepriateľa do 50 % (8—6 jadrových rakiet na divíziu), zničiť do 10 batérií riadených (neriadených) striel nepriateľa plniť aj iné úlohy. Množstvo jadrovej munície pri zasadení armády do zrazenia bude závisieť vždy od konkrétnej situácie.

Zvolený smer pre zasadenie armády druhého sledu musí zabezpečovať najefektívnejšie využitie účinkov jadrových úderov a energické prenikanie jej vojsk do hĺbky, tyla a boku nepriateľa a tiež ovládnutie najdôležitejšími objektmi a rajónmi v hĺbke nepriateľského územia.

Pásmo presunu musí zabezpečovať možnosť vydelenia dvoch až troch osí pre každú divíziu prvého sledu a 1—2 osí pre armádne útvary. V podmienkach Západoeurópskeho válčiska tieto požiadavky je možné splniť v pásme presunu širokom 100—130 km.

Pri voľbe priestoru zasadenia sa vychádza z predpokladu možného postupu armád prvého sledu frontu za dobu presunu armády druhého sledu k tomuto priestoru. Priestor musí v prvom rade umožňovať rozvinutie divízií prvého sledu a raketových vojsk armády. V závislosti od počtu prvosledových divízií i od toho, koľko divízií prechádza do podriadenosti z prvého sledu, môže byť tento priestor 80—100 km široký a 60—80 km hlboký (pri úvahe hĺbky 2. sledu armády do 150 km hlboký). V niektorých prípadoch (napríklad pri zasadení armády druhého sledu frontu s cieľom prekonania obrany nepriateľa alebo vodnej prekážky) miesto priestoru sa môže armáde stanoviť čiara zasadenia.

Najvýhodnejšou dennou dobou pre zasadenie armády druhého sledu je pri rozoznení. To umožňuje presun do priestoru (na čiaru) zasadenia v priebehu noci a zbýva dosť času na splnenie úlohy v priebehu dňa. Keď budeme počítať, že na Západoeurópskom válčisku z jara trvá noc približne 10 hodín, pri presune 20 km/h môže byť priestor posledného odpočinku od priestoru (čiaru) zasadenia vzdialený 120—160 km. Tento priestor bude súčasne i východiskovým priestorom pre zasadenie. V ňom vojská zakončujú technické ošetrovanie, odpočívajú a organizujú sa. Pre zabezpečenie organizovaného zasadenia niekedy bude treba pre divízie prvého sledu určovať vyčkávací priestor (alebo priestor pre doplnenie) vo vzdialenosti 40—60 km od prvosledových jednotiek. Tu sa divízie prvého sledu zastavujú len na krátku, najpotrebnejšiu dobu.

Úloha armády druhého sledu frontu sa stanovuje podľa konkrétnej situácie. Spravidla sa delí na bližšiu a ďalšiu úlohu a závisí od mnohých činiteľov, predovšetkým od množstva jadrovej munície, leteckých možností, zostavy armády, od činnosti a zostavy nepriateľa.

Po upresnení rozhodnutia veliteľa frontu o zasadení armády druhého sledu a doručení rozkazu veliteľovi armády začína bezprostredná príprava organizácie zasadenia v armáde.

Metodika práce veliteľa armády môže byť rôzna v závislosti od času, ktorý je k dispozícii, a od vzniklej situácie. Veliteľ armády môže osobne vykonať

orientáciu v štábe armády a vyhlásiť ideu svojho rozhodnutia, alebo môže iba upresniť otázky s niektorými náčelníkmi druhov vojsk a vyhlásiť rozhodnutie.

Veliteľ armády sa rozhodne podľa mapy v priebehu presunu, alebo vo východiskovom priestore. Jeho rozhodnutie spravidla obsahuje zámysel operácie, úlohu a spôsob použitia jadrových zbraní, smer hlavného úderu, operačnú zostavu, úlohy divízií, ktoré sú zasadzované i ktoré sú preberané do zostavy, úlohy PVO a letectva, spôsob presunu, opatrenia pre súčinnosť, velenie a všestranné zabezpečenie.

Pri stanovení úlohy divíziám veliteľ armády určuje bližšiu úlohu, smer ďalšej činnosti, úlohu dňa a orientačne smer útoku na nasledujúci deň, východiskovú čiaru, čiaru rozvinutia a dobu zteče.

Úlohy k divíziám sa doporučujú rôznym spôsobom. Jedným z najvýhodnejších spôsobov môže byť nasledujúci; po vyhlásení idey rozhodnutia štáb pripraví a doručí divíziám predbežné nariadenia, v ktorých okrem všeobecnej orientácie sú podklady pre veliteľa divízie, aby mohla začať organizácia v štábe divízie. V takom predbežnom nariadení je treba určiť osy presunu na čiaru zasadenia, bližšiu úlohu, smer ďalšieho útoku a dobu zasadenia.

Iným spôsobom môže byť doručenie rozkazov osobným výjazdom odpovedných funkcionárov štábu k divíziám.

Súčasne s upresnením rozhodnutia veliteľom začína i plánovanie operácie. Keď zasadenie sa uskutočňuje podľa už predom predvídanej varianty, plánovanie operácie bude v podstate znamenať iba upresnenie už vopred vydaných rozkazov a nariadení.

Plán operácie sa spracuje na mape, na ktorej spravidla sa vyjadrí uskupeenie nepriateľa, objekty, ktoré sa ničia jadrovými zbraňami frontu a armády, zostava armády pred zasadením, bližšia a ďalšia úloha armády a susedov, pásmo zasadenia, úlohy divízií, osy presunu a rozpočet presunu, čiary možného rozvíjania a doba ich dosiahnutia, miesta velenia, spôsob premiestnenia raketových prostriedkov, síl PVO, delostrelectva, APTZ na hĺbku bližšej úlohy.

V textovej prílohe k plánu sa vyjadrí zámysel operácie, pomer síl a prostriedkov, rozpočet presunu, očakávané straty nepriateľa po jadrových úderoch, tylové zabezpečenie a iné potrebné údaje.

Súčinnosť sa organizuje v priebehu upresnenia rozhodnutia a pokyny pre ňu sa vydávajú pri stanovení úloh vojskám. Pri organizácii súčinnosti najdôležitejším je zladenie činnosti raketových vojsk a letectva s činnosťou hlavných síl armády pre najefektívnejšie využitie výsledkov jadrových úderov. Vojská musia vedieť, akými prostriedkami a kedy ktoré objekty nepriateľa budú ničené.

Veliteľ armády pre zladenie činnosti raketových vojsk a letectva stanovuje úlohy vždy podľa konkrétnej situácie a činnosti nepriateľa.

Rozvinutie síl armády druhého sledu pri zasadení a organizácia velenia

Rozvinutie síl armády druhého sledu frontu pri zasadení sa musí uskutočňovať rýchle z chodu.

Armádna raketová brigáda, a keď je to nutné i raketové oddiely niektorých divízií prvého sledu musia byť už vopred rozvinuté vo svojich postaveniach, aby bolo možné uskutočniť jadrový úder už v dobe príchodu vojsk na čiaru zasadenia a v dobe ich rozvíjania. Predsunutie a presun týchto raketových prostriedkov sa zabezpečuje motostreleckými útvarmi, ktoré sú pre tento účel vydelené.

Keď raketové oddiely divízií sa nepredsunujú, začleňujú sa do zostavy hlavných síl a sú v pohotovosti čo najrýchlejšie zaujať postavenia pre úder. Súčasne s raketovými prostriedkami zaujímajú svoje postavenia i prostriedky PVO armády.

Divízne protiletadlové útvary sa presunujú v zostave hlavných síl. V tých prípadoch, kde terén nedovoľuje manéver mimo osy presunov a tieto nie sú bránené frontovými a armádnymi prostriedkami PVO, môžu sa divízne prostriedky PVO rozvinúť vopred na určených miestach. Po prechode hlavných síl sa tieto prostriedky začleňujú do zostavy.

Každá divízia sa rozvíja na svojom smere, pričom je treba sa vyhnúť nahusteniu bojovej zostavy. V závislosti od charakteru terénu divízie môžu vyjsť na čiaru zasadenia v plukovních alebo práporných prúdoch, prípadne v predbojovej zostave.

Delostrelectvo sa rozvíja súčasne s rozvinutím plukov do práporných prúdov, aby hneď po jadrových úderoch mohlo podporovať útok z chodu.

Môže vzniknúť situácia, že predsunuté odriady divízií využijú jadrové údery a začnú prenikať do hĺbky. V takom prípade hlavné sily divízií prejdú do útoku hneď za predsunutými odriadmi, obchádzajúc nepriateľa z boku rýchle prenikajú do hĺbky a tyla nepriateľského uskupenia.

Po rozvinutí a prechode vojsk prvého sledu armády do útoku sa zasadenie zakončuje.

Pre velenie armády pri presune na čiaru zasadenia a pri zasadení sa vytvára sieť velenia. Táto obsahuje: VS (veliteľské stanovisko), PVS (predsunuté veliteľské stanovisko), TVS (tylové veliteľské stanovisko).

Pri presune armády na čiaru zasadenia veliteľ armády spravidla sa nachádza na PVS. Na tomto PVS veliteľ armády môže operatívne rozhodovať podľa vzniklej situácie, rýchle upresňovať úlohy a súčinnosť pri rozvíjaní a zasadení.

VS sa premiestňuje v zostave hlavných síl a riadi presun armády. TVS sa premiestňuje s tylovými útvarmi armády.

Keď vojská vyjdú na čiaru zasadenia, VS sa rozmiestňuje od PVS na takej vzdialenosti, aby nemohli byť zasiahnuté obe miesta velenia jedným jadrovým úderom stredného kalibra. PVS sa potom pripravuje na premiestnenie podľa rozhodnutia veliteľa armády.